

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce

MgA. J. K.,

bytem X

právně zastoupeného JUDr. Vitem Makariem, Ph.D., advokátem,
se sídlem Jugoslávská 29, Praha 2,

proti

žalovanému

Magistrát hlavního města Prahy,

se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1,

za účasti

Praha,

Tichá 5, s.r.o., IČ: 06995233, se sídlem Tichá 1251/5, Smíchov –

zastoupená Mgr. Tomášem Běhounkem, advokátem se sídlem
Na Příkopě 859/22, Praha 1,

H. P.

J. P., oba bytem X

jako osob zúčastněných na řízení,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 12. 2023, č.j. MHMP 2588462/2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 12. 2023, č.j. MHMP 2588462/2023, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč a to ve lhůtě 1 měsíce od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Úřad Městské části Praha 5, náměstí 14 října 4, Praha 5 (dále jen jako „stavební úřad“) vydal dne 24. 5. 2023, pod sp. zn. MC05/OSU/7046/2023/Jak/Sm.1251,1276 a č. j. MC05 101121/2023 společné povolení a schválení stavebního záměru podle § 94p odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen stavební zákon“) a § 13a vyhlášky Ministerstva pro místní rozvoj č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, ve znění pozdějších předpisů ve věci stavebního záměru označeného jako „*Stavební úpravy RD Tichá 5, č.p. 1251, včetně demolice garáže a stavební úpravy a přístavba RD Tichá 6, č.p. 1276, k.ú. Smíchov, Praha 5*“ na pozemcích parc. č. 3301, 3302/1, 3303, 3304, 3305/1 a 4845/1 v k.ú. Smíchov (dále též jen jako „záměr“).
2. Žalobce podal proti rozhodnutí stavebního úřadu odvolání, o němž rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím tak, že odvolání žalobce odmítl jako opožděné. Žalobce s rozhodnutím žalovaného nesouhlasí a brojí proti němu správní žalobou.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného, doplňující vyjádření žalobce a stanovisko osob zúčastněných na řízení.

II.I.

Obsah žaloby

3. V podané žalobě žalobce uvedl, že schválený stavební záměr ve skutečnosti skrývá bourání historické Schieszlovy vily (dále též jen „Vila“), tj. rodinného domu v Tiché 6 z období konce monarchie (konkrétně z roku 1912), tak zároveň rozsáhlou výstavbu nového, nesrovnatelně většího masivního betonového objektu k bydlení na jejím místě a zejména na její taktéž památkově chráněné zahradě – zahradním pozemku p.č. 3305/1. Podle vyjádření Národního památkového ústavu ve skutečnosti nejde o stavební úpravy (změnu stavby) domu v Tiché 6, nýbrž o jeho zbourání a nahrazení novostavbou ve zcela jiném nepůvodním stylu.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

4. Stavební úřad pro Prahu 5 v rozporu se zákonem vedl předmětné společné řízení jako řízení o změně stavby. V rámci celého správního řízení bylo doručováno pouze veřejnou vyhláškou, neboť stavební úřad Prahy 5 zahrnul mezi účastníky správního řízení vedle všech dvanácti vlastníků nemovitostí v Tiché ulici, kde se Schieszlova vila nachází i 22 členů SVJ, kteří vlastní bytové domy v jiné ulici, z nichž některé jsou značně vzdálené, jejichž zahrada však v délce cca jednoho metru sousedí se zahradou Schieszlovy vily. Počet účastníků řízení tak překročil 30 osob a stavební úřad využil zákonem předpokládané možnosti doručovat prostřednictvím veřejné vyhlášky dle § 94m odst. 2 stavebního zákona. Vzhledem k tomu, že bylo běžnou praxí stavebního úřadu v místě obesílat účastníky – vlastníky nemovitostí v sousedství – individuálně a nikoli veřejnou vyhláškou, a tito sousedé tak očekávali, že i v dalších řízeních s nimi bude takto jednáno, nikdo z nich si zahájení projednávání žádosti ve stavebním řízení, ani vydání rozhodnutí nevšiml, a nikdo tudíž nepodal námitky, ani nevyužil řádných opravných prostředků. Nepodáním námitek tyto osoby ztratily možnost podat odvolání.
5. O vydání rozhodnutí se žalobce dozvěděl dne 24. října 2023. Protože byl přesvědčen, že rozhodnutí bylo v mnoha ohledech vydáno v rozporu se zákonem, a protože byl jako účastník, tj. spoluvlastník sousedících nemovitostí parc. č. XA (jehož součástí je stavba) a XB v k. ú. Smíchov, zcela opomenut a rozhodnutí mu tak nebylo doručeno, podal žalobce následně, dne 1. 11. 2023, odvolání, o němž žalovaný rozhodl žalobou napadeným rozhodnutím.
6. Žalobce v podané žalobě shrnul skutkový stav a poukázal na památkovou ochranu lokality Hřebenky, kde se vila nachází, jakož i na historický a kulturní význam samotné vily (JUDr. Josef Schieszl (1876–1970), byl významný český a československý vlastenec, politik, právník a pátečník a byl jedním z nejbližších spolupracovníků prezidentů T. G. Masaryka a E. Beneše po téměř celou dobu první republiky. Josef Schieszl patřil od začátku minulého století k předním členům realistické strany a stal se na několik dekád jedním z nejbližších politických soupeřů T. G. Masaryka).
7. Žalobce vznesl tyto žalobní námitky:

A) Nezákonnost spočívající v zamítnutí odvolání pro opožděnost.

8. Žalobce za prvé konkrétně namítl, že byl jako účastník řízení nezákonně opomenut. Nemovitosti žalobce se nalézají prakticky v bezprostřední blízkosti od pozemků, na kterých má být stavební záměr realizován, tj. pouhých 28 metrů od pozemku p.č. 3302/1. Konkrétně se nacházejí v ulici na Hřebenkách, která je souběžná s ulicí Tichá. Vzhledem k takovéto vzdálenosti je přitom zcela vyloučeno, aby žalobce realizaci záměru, který se má uskutečňovat v těsné blízkosti jeho nemovitostí, nebyl přímo dotčen.
9. Okruh přímo dotčených pozemků, resp. jejich vlastníků či osob majících k nim jiné věcné právo, provedl stavební úřad uzavřeným výčtem na str. 15 a 16 rozhodnutí, kde v části odůvodnění nadepsané „Účastníci řízení“ citoval shora uvedené ust. § 94k stavebního zákona a následně uvedl, že „s ohledem na shora citovaná ustanovení stavebního zákona určil stavební úřad jako účastníky územního řízení: [...] § 94k písm. e) stavebního zákona: vlastníci sousedních pozemků a staveb na nich, nebo osoby, které mají k těmto pozemkům a stavbám jiná věcná práva: parc. č. 3155/4, 3293, 3294/1, 3295, 3296/1, 3297, 3298, 3299, 3300/1, 3300/2, 3302/2, 3305/2, 3305/3, 3306, 3307, 3308, 3309, 3310, 3311, 3312, 3313, XC, 3315/2 a 3315/4 v katastrálním území Smíchov; č. p. 1472, 1293, 1224, 1226, 2668, 1290, 1321, 1322, 1257 a 3142, k. ú. Smíchov a společenství vlastníků jednotek, byla-li zřízena“. Jde především o pozemky a domy v ulici

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Tichá v k.ú. Smíchov, zařazeny tam však jsou například i bytové domy v ulici U Nesypky, z nichž některé se nacházejí od stavebního záměru několikanásobně dále a pod pozemkem, na němž se má záměr realizovat.

10. Pokud stavební úřad za účastníky řízení, tedy ty, jejichž práva mohou být záměrem přímo dotčena, označil například vlastníky pozemků p.č. 3312 a 3313, vzdálených od záměru více než 80 metrů, lze v souladu s argumentem *a maiori ad minus* dovodit, že tím spíše by coby účastník měl být do tohoto řízení zahrnut i vlastník bližšího pozemku, který bude na svých právech záměrem nade vší pochybnost přímo dotčen. To platí tím spíše, že v případě „pouhé“ rekonstrukce vil č.p. Tichá 3 a Tichá 4 žalobce mezi účastníky předmětných stavebních řízení zařazen byl.
11. Žalobce namítl, že měl být stavebním úřadem zahrnut do okruhu účastníků stavebního řízení dle § 94k písm. e) stavebního zákona, resp. že splňuje všechny podmínky, které by účastník podle tohoto ustanovení splňovat měl. Správní orgán nesmí při vymezování okruhu účastníků postupovat svévolně či selektivně a bez zjevného důvodu některé osoby, jež mohou být záměrem přímo dotčeny na svých právech, za účastníky přizvat (určit), a jiné nikoliv, jako se to stalo v případě žalobce. Tím, že v rozporu se zákonem nebyl zahrnut mezi účastníky výše zmíněného řízení, mu byla odepřena možnost uplatňovat v předmětném řízení svá práva vyplývající z vlastnictví pozemků a stavby.
12. Ve druhé žalobní námitce žalobce vznesl námitku vadného postupu při doručení rozhodnutí stavebního úřadu.
13. Až z samotného rozhodnutí stavebního úřadu žalobce zjistil, že se ho toto rozhodnutí týká. Žalobce má za to, že i pokud by existovala povinnost kohokoliv sledovat úřední desku, není možné dovodit povinnost přezkoumávat všechny postupy správních orgánů a ověřovat si, zda se nějakým způsobem netýkají jejich práv. To je primárním úkolem především orgánů veřejné moci. Dokumenty, v nichž žalobce nebyl označen jako účastník řízení, mu ani prostřednictvím úřední desky nemohly být doručeny, neboť zjevně nebyl jejich adresátem. Šlo o úkony ryze konkrétní povahy, tj. takové, které se vztahují výhradně na osoby v nich jmenovitě určené.
14. Žalobce s odkazem na § 68 až 70 správního řádu a na § 69 odst. 2 správního řádu shrnul, že zákon v případě společného řízení výslovně předpokládá identifikaci všech účastníků řízení v rámci společného povolení, a to bez ohledu na to, jestli se jedná o žadatele, či osoby, jejichž vlastnické právo může být společným povolením dotčeno. V případě, že nedojde k řádné identifikaci účastníka ve správním rozhodnutí, tj. nedojde k označení jeho nemovitostí (jak tomu bylo v případě žalobce), nelze dovozovat, že mu bylo rozhodnutí řádným způsobem doručeno.
15. V další části žaloby žalobce obsáhle cituje z odborné literatury a judikatury týkající se stavebního zákona a problematiky účastenství ve stavebním řízení a postupy při doručování.
16. Ve třetí žalobní námitce žalobce vytýká žalovanému nepřiléhavou argumentaci napadeného rozhodnutí a odkazy na neadekvátní judikaturu správních soudů. Podle žalobce obě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, o něž se napadené rozhodnutí opírá (ze dne 2. 11. 2016, č. j. 3 As 12/2016 a ze dne 30. 3. 2023, č. j. 4 As 119/2021) vztahují na právní úpravu, která je v klíčové otázce označování účastníků řízení a doručování diametrálně odlišná od právní úpravy účinné v době, kdy stavební úřad rozhodoval o stavebním záměru, tato rozhodnutí nelze vztáhnout na žalobcem předložený případ a nelze z nich pro tento případ

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

dovozovat právní závěry. Závěry, které MHMP z těchto rozhodnutí dovozuje, jsou proto pro předmětnou věc nepoužitelné, a rozhodnutí MHMP tak je založeno na nesprávném právním hodnocení.

B) Nepřezkoumatelnost rozhodnutí stavebního úřadu.

17. V dalším oddílu žalobních námitek žalobce namítl, že v rámci společného řízení o stavebním Záměru byly podány námitky pouze Městskou částí, zastoupenou Odborem územního rozvoje ÚMČ Praha 5. Námitky směřovaly dvěma směry – městská část zjistila rozpor Záměru 1) s územně plánovací dokumentací a cíli a úkoly územního plánování, a 2) s požadavky na kvalitu prostředí.
18. Městská část tyto své námitky nejen jasně a explicitně (včetně výpočtů) vyjádřila, ale také důkladně odůvodnila včetně odkazů na příslušné právní či technické regulativy.
19. Podle žalobce vypořádání námitek bylo ze strany stavebního úřadu stručné, nekonkrétní a neadresné.
20. Stavební úřad se v zásadě toliko opřel o závazná stanoviska dotčených orgánů zejména územního plánování a památkové ochrany a dovodil, že je těmito stanovisky vázán a nemá prostor k dalšímu posuzování a vytváření „*nepřezkoumatelných subjektivních názorů*“.

C) Nezákonnost závazných stanovisek.

21. Ve třetí části žalobní argumentace žalobce namítl, že některá závazná stanoviska, která tvořila podklad pro rozhodnutí stavebního úřadu, byla vydána v rozporu se zákonem.
22. Žalobce zaprvé namítl nezákonnost závazného stanoviska Odboru památkové péče MHMP (dále jen „OPP“). Jak uvedl, Schieszlova vila, která má být při realizaci stavebního Záměru demolována, byla postavena roku 1912 v rámci nově vznikající zástavby na jižním svahu Petřína nad Smíchovem. Rodinné domy a vily se zahradami ve svažitém terénu byly zasazeny do promyšleného systému nových komunikací. Vznikl tak jedinečný urbanisticko-architektonický celek s charakterem zahradního města – Hřebenky.
23. Hodnota vily vyplývá z vyjádření Národního památkového ústavu ze dne 18. června 2021, č.j. NPÚ-311/40913/2020, dále z vyjádření architekta Davida Vávry a historika Zdeňka Lukeše, z nichž žalobce cituje.
24. Čtvrť Hřebenky je součástí památkové zóny Smíchov, která je chráněna pro svou jedinečnou urbanisticko-architektonickou hodnotu: komponovanou krajinu rodinných domků, vil a zahrad z počátku 20. století. Památková zóna byla zřízena vyhláškou č. 10/1993 Sb. hl. m. Prahy, o prohlášení částí území hlavního města Prahy za památkové zóny a o určení podmínek jejich ochrany (dále jen „vyhláška o památkových zónách“). Předmětem ochrany je dle čl. 3 písm. b) a e) ve spojení s čl. 1 odst. 1 písm. e) vyhlášky o památkových zónách, mimo jiné urbanistická struktura, charakter objektů a pozemků, architektura objektů a jejich exteriéry a historické zahrady a parky. Přesto však OPP proti demolici stávající historické vily, ani proti stavbě nového domu nijak nebrojí.
25. Podle žalobce OPP namísto faktické demolice hovoří o „odstrojení historické třípodlažní vily čp. 1276 a její integrace do novostavby čtyřpodlažního rodinného domu“, ačkoli, podle žalobce, tato „integrace“ ve skutečnosti znamená její naprosté zničení, a též úplné popření stávající struktury tohoto objektu a jeho charakteru. Rovněž je absurdní, aby OPP lpěl na

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

tvaru oken či barevnosti fasády za situace, kdy na místě vily postavené před 110 lety v duchu geometrické moderny s prvky secese a obklopené rozsáhlou okolní zahradou vznikne novodobý kolos o podlahové ploše 1566 m² pohlcující („integrující“) nejen celou vilu, ale také výraznou část celé okolní zahrady.

26. Žalobce uzavřel, že požadavky OPP za současného připuštění devastace dotčených objektů zcela zjevně nekorespondují s ochranou urbanistické struktury, charakteru staveb a pozemků, jejich architektury atp., jak požaduje výše citovaná obecně závazná vyhláška hlavního města Prahy. Dotčený orgán fakticky rezignoval na svou úlohu ochrany objektů v památkové zóně Smíchov a spokojil se (značně alibisticky, chtělo by se dodat) jen s marginálními požadavky v podobě barevnosti fasády a tvaru a materiálu oken. Faktickou demolici třípodlažní historické vily (resp. její „odstrojení a integraci“ do pětipodlažní moderní novostavby) nelze považovat za zachování či rehabilitaci stávající urbanistické struktury, stejně jako se takový stavební postup nedá chápat jako její dotvoření. Proti demolici vily se postavil Národní památkový ústav i Ministerstvo kultury.
27. Nezákonnost závazného stanoviska OPP spočívá především v ignorování a popírání podstaty ochrany památkové zóny dle výše uvedené vyhlášky o památkových zónách. Vzhledem k tomu, že nezákonné závazné stanovisko OPP sloužilo jako podklad pro rozhodnutí stavebního úřadu, byl rozpor se zákonem přenesen i do rozhodnutí o povolení realizace stavebního Záměru.
28. Za druhé žalobce namítl nezákonnost závazného stanoviska odboru územního rozvoje MHMP (dále jen OÚR). Závazné stanovisko uvádí, že Záměr, resp. objekty Záměrem dotčené, se nachází ve stabilizovaném území, jehož charakteristika je – dle závazného stanoviska OÚR – obsažena v oddílu 7a odst. 3 přílohy č. 1 obecně závazné vyhlášky č. 32/1999 Sb. hl. m. Prahy. Žalobce namítl, že Citované ustanovení ale vůbec neexistuje. Platné (a to dnes stejně jako v době tvorby závazného stanoviska OÚR) znění zmíněné obecně závazné vyhlášky žádný „oddíl 7a“ neobsahuje.
29. Dále žalobce namítl, že závazné stanovisko opomíjí nesoulad stavebního záměru s územně plánovací dokumentací a cíli a úkoly územního plánování. Faktickou demolici třípodlažní historické Schieszlovy vily do pětipodlažní, čtyřikrát větší moderní novostavby zastavující prakticky celou její zahradu nelze dle žalobce považovat za zachování či rehabilitaci stávající urbanistické struktury, jak požadují platné předpisy, stejně jako se takový stavební postup nedá chápat jako její dotvoření. Záměr „nelze nazývat rodinným domem“, neboť svou povahou – resp. počtem podzemních podlaží – neodpovídá vyhlášce č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území.
30. Žalobce v této souvislosti rovněž namítl, že záměr také využívá pozemky násobně intenzivněji, než je v dané lokalitě zavedené, což jednoznačně dokládá porovnání indexu využití plochy a koeficientu podlažních ploch (dále také jen „KPP“): KPP stavby Tichá 1472/1 je 0,31; KPP Tichá 1293/2 je 0,41; KPP Tichá 1224/3 je 0,83; KPP Tichá 1226/4 je 0,25; KPP Tichá 1668/6a je 0,7; KPP Tichá 1321/8 je 4,46; KPP Tichá 1322/9 je 0,44; KPP Tichá 1257/10 je 0,4. Stejně tak KPP stávající stavby Tichá 1251/5 je cca 0,42 a KPP stávající stavby Tichá 1276/6 je 0,38, což odpovídá průměrnému kódu míry využití území typickému pro danou lokalitu.
31. Navrhovaný záměr Tichá 5 má nicméně deklarováno 490 m² hrubé podlažní plochy (tj. KPP 0,36) a Tichá 6 má této plochy deklarováno dokonce 1566 m², což odpovídá KPP 1,66, tedy 4x vyšší, než má původní objekt a než je pro lokalitu typické. Tento fakt je ve zcela zásadním

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

rozporu s hledisky limitů rozvoje stabilizovaných ploch dle Územního plánu sídelního útvaru hlavního města Prahy.

32. Žalobce shrnul, že závazné stanovisko je tak nejen nezákonné, ale také vnitřně rozporné, v důsledku toho nesrozumitelné, a zjevně tak odporující tomu požadavku, aby orgán územního plánování při jeho tvorbě zohlednil všechny nezbytné okolnosti, jak mu to ukládá zákon. Žalobce proto považuje za nezákonné i závazné stanovisko OÚR, jež také sloužilo jako podklad rozhodnutí stavebního úřadu.
33. S tím úzce souvisí třetí žalobní námitka, v níž žalobce namítl rozpor záměru s požadavky na kvalitu prostředí a pohodu bydlení. S odkazem na námitky Městské části Praha 5 provedení Záměru by, podle žalobce, vedlo ke zcela zásadnímu zahuštění dotčeného stabilizovaného území, k narušení fungování zahrad (v rámci zahradního města) a k degradaci urbanisticko-architektonického charakteru celé lokality. Mezi jednotlivé činitele ovlivňující pohodu bydlení (kvalitu prostředí) náleží také podstatné snížení odstupové vzdálenosti mezi budovami (k čemuž v případě Záměru jednoznačně dochází, kdy plánovaná stavba se prakticky dotýká hranice sousedního pozemku parc. č. 3305/3 v k.ú. Smíchov), úbytek oblohové složky, omezení výhledu, a tedy i míra oslunění a osvětlení bytu v domě, jež je součástí parc. č. 3305/2 v k.ú. Smíchov, stejně jako v neposlední řadě zásadní narušení soukromí (k tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, čj. 8 As 27/2012-113).
34. V další části žalobní námítky pak žalobce namítl, že vzhledem k plánované vsakovací nádrži, která má být dle dokumentace ke stavebnímu záměru umístěna na hranici sousedního pozemku, se rovněž zvyšuje riziko prosakování vody na hranici tohoto pozemku a podmáčení zahrady a nakonec i základů domu dotčeného vlastníka.
35. Žalobce shrnul, že vlastníci sousedních nemovitostí v současnosti disponují osluněnou, osvětlenou nemovitostí v historické čtvrti s výhledem do zeleně a do centra staré Prahy a svůj volný čas mohou trávit v naprostém soukromí na svých zahradách. V případě realizace záměru by však vlastníci okolních nemovitostí ztratili nejenom výhled, značnou míru osvětlení, soukromí aj., ale vzhledem ke ztrátě pohody bydlení nevyhnutelně dojde k významnému poklesu hodnoty nemovitostí v okolní zástavbě, tj. i k poklesu hodnoty nemovitosti žalobce.

II.II.

Vyjádření žalovaného

36. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že ze správního spisu je zřejmé, že se žalobcem ve společném řízení stavební úřad jako s účastníkem jednal, doručoval mu jako vedlejšímu účastníku (z titulu vlastníků sousedního pozemku a stavby na něm) v obecné rovině podle § 27 odst. 2 správního řádu a podle § 94k písm. e) stavebního zákona veřejnou vyhláškou. O způsobu doručování veřejnou vyhláškou není stavební úřad účastníky řízení povinen informovat předem, tuto povinnost mu zákon neukládá.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

37. Co se týče samotného stanovení okruhu účastníků řízení, které vedlo stavební úřad k tomu, že doručoval většímu počtu účastníků veřejnou vyhláškou, uvedl žalovaný, že pro účastenství konkrétní osoby je rozhodující posouzení, zda je vlastníkem sousedních pozemků a zda může být její vlastnické právo územním rozhodnutím přímo dotčeno (k tomu odkázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 19/99 a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19.6.2009, č.j. 5 As 67/2006, a ze dne 28.6.2023, č.j. 4 As 131/202 3-24). Jak odbor stavebního řádu MHMP ověřil, pozemek parc. č. XC v k.ú. Smíchov, který je ve vlastnictví více než 30 osob, má společnou hranici s pozemkem stavby, je tedy mezujícím pozemkem, byť pouze v řádu několika metrů. Jak vyplývá z koordinační situace (výkres C.3), v bezprostřední blízkosti této společné hranice bude prováděna stavební činnost. Nelze tedy vyloučit přímé dotčení vlastnických práv těchto osob v souvislosti s povoleným stavebním záměrem, a stavební úřad postupoval v souladu se stavebním zákonem, metodickým vedením MHMP jako nadřízeného správního orgánu i aktuální judikaturou NSS, když tyto osoby zahrnul do okruhu účastníků řízení.
38. I když žalobce nebyl v rozhodnutí jmenovitě uveden, jeho účastenství v řízení zakládá příslušné ustanovení stavebního zákona, v případě společného řízení dle § 94k písm. e) stavebního zákona (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 3 As 12/2016 ze dne 2.11.2016). Jak žalovaný uvedl, územní rozhodnutí doručované veřejnou vyhláškou zásadně ani nemůže uvádět účastníky dle § 94k písm. e) stavebního zákona, kterým je adresováno, jmenovitě, jak se toho dovolává žalobce. V tomto smyslu tedy platí, že žalobce se mylí, jestliže se domnívá, že mu nebylo přiznáno postavení účastníka společného řízení, neboť toto postavení mu zcela nepochybně příslušelo ex lege, na základě § 94k písm. e) stavebního zákona.
39. Ohledně doručení účastníku řízení, který není vyznačen pozemkem, lze podle žalovaného v obecné rovině uvést, že stavební úřad by měl tyto osoby označit. Jak však vyplývá z aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu, to, že tento účastník označen není, neznamená, že mu není doručeno (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2016, č. j. 3 As 12/2016-81 a navazující ze dne 30.3.2023 č.j. 4 As 119/2021-24). Na skutečnosti, že žalobci postavení účastníka řízení příslušelo ex lege, nemůže ničeho změnit skutečnost, že jej správní orgán prvního stupně v rozhodnutí o umístění stavby výslovně neuvedl ve výčtu účastníků řízení podle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona.
40. K dalším žalobním námitkám se žalovaný nevyjádřil s tím, že nesouvisí s předmětem žaloby, tj. posouzením oprávněnosti zamítnutí odvolání žalobce jako opožděném. V těchto případech jde již o věcné posouzení záměru, které by bylo na místě v případě řádného odvolání. V případě rozhodnutí o opožděném odvolání jde výlučně o posouzení včasnosti či opožděnost podaného odvolání, v tomto konkrétním případě s takovým posouzením souvisí způsob doručování. Napadené rozhodnutí takovou úvahu obsahuje v dostatečném podrobném, přezkoumatelném rozsahu.

II.III.

Doplňující vyjádření žalobce

41. V následném vyjádření žalobce předně uvedl, že dne 11. prosince 2023 bylo MHMP vydáno usnesení č.j. MHMP 2590704/2023 a sp. zn. S-MHMP 2154044/2023/STR, o zahájení

přezkumného řízení. Přezkumné řízení bylo zahájeno z důvodu nezákonností spočívajících v nedodržení podmínky minimální, právními předpisy vyžadované odstupové vzdálenosti stavebního záměru a jeho přesahu na cizí pozemek (parc. č. 3305/3 v k.ú. Smíchov). Usnesením ze dne 12. června 2024, č.j. MHMP 312942/2024 a sp. zn. S-MHMP 2154044/2023/STR4, MHMP zastavil přezkumné řízení dle § 94 odst. 4 správního řádu, neboť MHMP dospěl k závěru, že ačkoli je rozhodnutí stavebního úřadu nezákonné, byl stavebník z blíže neuvedených důvodů v dobré víře a že by zrušením rozhodnutí utrpěl újmu, která by byla ve zjevném nepochybném poměru k újmě veřejnému zájmu a třetích osob.

42. Nezákonnost přezkoumávaného rozhodnutí, která je nutnou podmínkou pro aplikaci § 94 správního řádu, MHMP spatřoval primárně v nedodržení pravidel o minimální odstupové vzdálenosti stavebního Záměru. Tato nezákonnost byla MHMP potvrzena, neboť by bez jejího zjištění nemohl přistoupit k zastavení řízení dle § 94 odst. 4 správního řádu.

II.IV.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení (stavebník)

43. Osoba zúčastněná na řízení, společnost Tichá 5, s.r.o., k věci uvedla, že obdobná žaloba byla podána i dalšími obyvateli lokality a je řešena zdejším soudem pod sp.zn. 10A 6/2024 a 15A 64/2024. Ve všech případech jde o podání činěné čistě za účelem obstrukce výkonu vlastnických práv osoby zúčastněné na řízení a znemožnění realizace stavebního záměru za každou cenu.
44. Žalobce, jako vlastník pozemků parc.č. XB a XA v k.ú. Smíchov, je vlastníkem pozemků nacházejících se severně v ulici Na Hřebenkách, které od stavebních pozemků odděluje široké veřejné prostranství 3 pruhové frekventované komunikace, chodníků a části plochy veřejné zeleně o výměře cca 1460 m². První nadzemní podlaží rodinného domu žalobce se nachází v úrovni střechy RD Tichá 5 a to ve vzdálenosti více než 40 m, přičemž rekonstrukce RD Tichá 5 nebyla a není předmětem jakékoli věcné námitky ze strany žalobce. Míra rizika přímého ovlivnění práv a právem chráněných zájmů žalobce v důsledku umístění, realizace a budoucího užívání stavebního záměru je tak nulová.
45. Osoba zúčastněná na řízení se ztotožnila s argumentací žalovaného s tím, že práva žalobce ve stavebním řízení nebyla dotčena. Nad rámec toho pak uvedla, že žalobce ve svém podání ze dne 25.10.2023 označeném jako „*Odvolání opomenutého účastníka*“, mj. uvedl „*To, že se Záměr přímo dotýká mých práv, jsem přitom zjistil až z Rozhodnutí samotného. Netvrdím, že jsem neměl možnost zaznamenat dokumenty týkající se tohoto řízení, které byly zveřejňovány na úřední desce, a případně se v jejich důsledku přihlásit do řízení. Protože jsem ale v těchto dokumentech nebyl uveden mezi účastníky řízení, vycházel jsem ze svého legitimního očekávání v zákonnost postupů orgánů veřejné správy a v souladu s presumcí správnosti úkonů správních orgánů z toho, že rozhodovaný Záměr se mě nijak netýká.*“ Jak je z předloženého správního spisu a napadeného společného povolení zjevné, byly stavebním úřadem v rámci předmětného společného řízení veřejnou vyhláškou doručovány přesně 2 písemnosti, a to oznámení o zahájení společného řízení ze dne 2.3.2023 (na úřední desce zveřejněno 14.3.2023 – 30.3.2023) a poté samotné společné povolení v červnu 2023.
46. Pokud tedy žalobce ve svém podání výslovně uvádí, že v obou písemnostech nebyl uveden jako účastník řízení, a proto dále v předmětné věci nečinil žádné procesní úkony (např. se nepřihlásil do předmětného řízení postupem dle ust. § 28 odst. 1 správního řádu), je zjevné,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

že se již z úřední desky dozvěděl (i) o vydání společného povolení, a (ii) o řešení otázky, která byla předmětem rozhodování. Nejpozději v tomto okamžiku by mu počala běžet zákonná 30denní lhůta dle ust. § 84 odst. 1 správního řádu k podání odvolání. Odvolání žalobce uplatněné u žalovaného dne 1.11.2023 by i v takovém případě bylo zjevně opožděné.

47. Osoba zúčastněná na řízení k tomu dále uvedla, že nejpozději od okamžiku, kdy bylo na úřední desce vyvěšeno oznámení o zahájení společného řízení ze dne 2.3.2023 (na úřední desce zveřejněno 14.3.2023 – 30.3.2023), se kterým se žalobce (jak sám uvedl) seznámil, mohl žalobce v souladu se zásadou koncentrace správního řízení činit veškeré kroky a uplatňovat svá procesní práva, která mu dle správního řádu a stavebního zákona ve společném územním a stavebním řízení a po vydání společného rozhodnutí náležela. I přesto tak nečinil a proti společnému povolení a stavebnímu záměru se rozhodl brojit až v říjnu roku 2023.

II.V. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

48. Helena a Jiří punčochářovi se připojili k žalobní argumentaci.

II.VI. Ústní jednání

49. Při ústním jednání konaném dne 4. 9. 2024 účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalobce vzal žalobu částečně zpět, a to v rozsahu, jímž se domáhal zrušení rozhodnutí stavebního úřadu 24. 5. 2023, pod sp. zn. MC05/OSU/7046/2023/Jak/Sm.1251,1276 a č. j. MC05 101121/2023 – tedy rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.
50. V průběhu jednání žalobce předložil soudu listinný důkaz – čestné prohlášení paní Ing. Petry Prokopové (založeno na č.l. 127 spisu), v němž uvedená prohlašuje, že dne 24. 10. 2023 se žalobce zeptala na to, zda je mu známo, že bude realizován stavební záměr v Tiché ulici týkající se přestavby vily Štěpánka Tichá 5 a odstranění Schieszlovky vily v Tiché 6. Žalobce byl překvapen. Sdělil jí, že informován není, byl překvapen, že nebyl obeslán, ačkoliv byl v nedávné době dopisem obeslán jako účastník stavebního řízení týkajícího se rekonstrukce vily Tichá 3 a Tichá 4, které jsou rovněž v jeho blízkém sousedství. Ptal se, v jaké fázi se řízení nachází a divil se, proč nebyl přizván jako účastník řízení. Měl zájem zvědět bližší informace o stavebním záměru. Tento důkaz byl soudem v rámci ústního jednání proveden.

III.

Posouzení žaloby

51. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Jiné vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z moci úřední, soud neshledal, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
52. Městský soud zároveň ve věci postupoval podle § 56 odst. 1 s.ř.s a projednal podanou žalobu přednostně. Závažné důvody pro přednostní projednání věci soud spatřuje v naléhavém veřejném zájmu na tom, aby ve stavebním řízení bylo postupováno v souladu se zákonnou úpravou, zároveň však s maximálním urychlením. Podmínky pro přiznání odkladného

účinku žaloby městský soud z důvodů, které uvedl v usnesení ze dne 13.8.2024, č. j. 8A 19/2024-96, neshledal. Ve věci však jde o střet zájmu žalobce na uplatnění jeho práv a stavebníka, který je v nejistém postavení ohledně svého práva realizovat stavbu, a z toho vyplývající značné ekonomické nejistoty. Důvody pro přednostní vyřízení věci jsou tedy zřejmé.

53. Městský soud se v první řadě zabýval včasností podané žaloby.
54. Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je obecně upravena v § 72 odst. 1 s.r.s., podle nějž *žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.*
55. Takovým zvláštním zákonem je také zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále „**nový stavební zákon**“). Většina jeho ustanovení nabyla účinnosti 1. 1. 2024, ale některá nabyla účinnosti dříve (§ 335) a některá později, včetně úpravy soudního přezkumu obsaženého v § 305 a násl., účinné od 1. 7. 2024 (§ 334a odst. 3 zákona). Podle § 306 tohoto zákona *žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno* (odst. 1). *Rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky nebo ji rozšířit o další žalobní body může žalobce jen ve lhůtě 2 měsíců poté, kdy mu bylo rozhodnutí oznámeno* (odst. 2).
56. Pro nynější věc je stěžejní zodpovědět, zda žalobce musel podat žalobu ve lhůtě stanovené novým stavebním zákonem, nebo nikoli. Přejícná ustanovení týkající se soudního přezkumu se nacházejí v jeho § 331, podle nějž *soudní řízení zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.*
57. Žaloba byla podána dne 16.2.2024, tedy za účinnosti nového stavebního zákona, který lhůtu k podání žaloby zkracuje na jeden měsíc od doručení správního rozhodnutí – v projednávané věci dne 18.12.2023. Formalistický výklad intertemporálních ustanovení by odůvodňoval závěr, že žaloba byla podána opožděně.
58. K takovému výkladu se však městský soud nepřiklonil. K základním principům právního státu patří princip ochrany důvěry osob v právo a s tím související princip zákazu zpětné účinnosti právních norem. Přestože zákaz retroaktivity právních norem je v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod výslovně upraven toliko pro oblast trestního práva, je nutno z čl. 1 Ústavy dovodit jeho působení i pro další odvětví práva, a to s ohledem na požadavek právní jistoty (nález Ústavního soudu III. ÚS 611/01 z 13. 6. 2002).
59. V případech časového střetu staré a nové právní normy tak obecně platí, že od účinnosti nové právní normy se právní vztahy vzniklé podle zrušené právní normy řídí právní normou novou (tzv. nepravá retroaktivita, která ve skutečnosti zpětnou účinností zákona není). Naproti tomu vznik právních vztahů existujících před nabytím účinnosti nové právní normy, právní nároky, které z těchto vztahů vznikly, jakož i vykonané právní úkony, se řídí zrušenou právní normou. Lhůta ovšem nemohla uplynout před 1. 7. 2024, kdy nabyl účinnosti § 306 nového stavebního zákona, protože v takovém případě by šlo o nepřípustnou pravou retroaktivitu (bod 17 rozsudku NSS 2 As 23/2015). Městský soud uzavírá, že žaloba byla podána včas.
60. Před samotným vypořádáním klíčové žalobní námitky se městský soud cítí povinen obšírněji objasnit limity soudního přezkumu správního rozhodnutí.

61. Podle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) platí: *Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen "rozhodnutí"), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.* Podle odst. 2 téhož ustanovení dále platí, že žalobu proti rozhodnutí správního orgánu může podat i účastník řízení před správním orgánem, který není k žalobě oprávněn podle odstavce 1, tvrdí-li, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která jemu přísluší, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí.
62. Nejvyšší správní soud však současně uvedl, že „otázku aktivní procesní legitimace navrhovatele jako podmínku přípustnosti návrhu nelze směřovat s otázkou aktivní věcné legitimace návrhu, tedy s otázkou jeho důvodnosti. Přípustný je ten návrh, který obsahuje zákonem stanovená (tedy mj. myslitelná a logicky konsekventní tvrzení), není však nutné, aby tato tvrzení byla pravdivá. Pravdivost tvrzení je však naopak zásadní pro posouzení důvodnosti návrhu – to se však již zkoumá v řízení ve věci samé, nikoli při posuzování přípustnosti.“ (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. července 2009 č. j. 1 Ao 1/2009-120, č. 1910/2009 Sb. NSS). Podmínky aktivní procesní legitimace tedy splňuje ten, kdo vylicí myslitelným způsobem určité dotčení na právech, třebaže se v průběhu soudního řízení ukáže, že nemá aktivní věcnou legitimaci, neboť k tomuto dotčení nedošlo [k tomu viz KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. Soudní řád správní. Komentář. Praha, Wolters Kluwer, 2019. Cit. dle ASPI, § 65 odst. 1, bod 15].
63. Nejvyšší správní soud dále opakovaně zdůraznil, že „prokázání zásahu do přesně specifikovaných veřejných subjektivních práv nelze považovat za podmínku řízení, neboť pro účely žalobní legitimace postačí pouhé tvrzené porušení, na jehož základě není možné zjevně a jednoznačně konstatovat, že k zásahu do právní sféry žalobce v žádném případě dojít nemohlo“ (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. října 2008 č. j. 8 As 47/2005-86, č. 1764/2009 Sb. NSS, dále též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. února 2006 č. j. 1 Afs 40/2005-62, ze dne 26. listopadu 2008 č. j. 8 As 47/2005-104 nebo ze dne 31. října 2023 č. j. 4 As 182/2021-42).
64. Z toho v prvé řadě vyplývá, že soudy v soudním řízení správním nepřezkoumávají samostatně rozhodnutí správních orgánů prvního stupně, byť mohou, pokud k tomu shledají předpoklady, zrušit i toto rozhodnutí postupem dle § 78 odst. 3 s.ř.s. Předmětem řízení o žalobě proti rozhodnutí je však vždy rozhodnutí správního orgánu druhého stupně.
65. Na tuto argumentaci je pak třeba navázat podrobnějším vysvětlením toho, co konkrétně je městský soud oprávněn přezkoumat v nyní vedeném řízení. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl jako opožděné odvolání žalobce.
66. Z odůvodnění rozhodnutí se podává, že žalovaný dospěl k závěru, že se žalobcem (a dalším odvolatelem) bylo od začátku jednáno jako s účastníky, tj. byly jim doručovány zásadní písemnosti, jako je zejména oznámení o zahájení řízení a rozhodnutí. Doručováno jim bylo veřejnou vyhláškou, neboť se jednalo o řízení s velkým počtem účastníků řízení.
67. Žalovaný vyšel ze zjištění, že do výčtu stavbou dotčených pozemků byl zahrnut i pozemek parc. č. XC v k.ú. Smíchov, který je ve spoluvlastnictví více osob a s pozemkem stavby má část (cca 2 m) společné hranice. Konkrétně pak ověřil, že pozemek parc. č. XC v k.ú. Smíchov, který je ve vlastnictví více než 30 osob, má společnou hranici s pozemkem stavby, a dovodil, že tento pozemek je mezujícím pozemkem, byť pouze v řádu několika metrů.

68. Žalovaný uzavřel, že stavební úřad postupoval v souladu se stavebním zákonem, metodickým vedením MHMP jako nadřízeného správního orgánu i aktuální judikaturou Nejvyššího správního soudu, když tyto osoby zahrnul do okruhu účastníků řízení.
69. V podaném odvolání se žalobce označil za opomenutého účastníka řízení s tím, že nebyl jako účastník řízení v rozhodnutí stavebního úřadu uveden.
70. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2016, č.j. 3 As 12/2016–81, a uvedl, že i když žalobce uveden nebyl, jeho účastenství v řízení zakládá samo příslušné ustanovení stavebního zákona, v případě společného řízení § 94k písm. e) stavebního zákona. Žalobci tedy náleželo postavení účastníka řízení ex lege. O způsobu doručování veřejnou vyhláškou při tom není stavební úřad účastníky řízení povinen informovat předem. Tuto povinnost mu zákon neukládá.
71. Žalovaný dále uvedl, že rozhodnutí bylo žalobci oznámeno vyvěšením na úřední desce od 30. 5. 2023 do 16. 6. 2023. Právní moci nabylo dne 30. 6. 2023. Podle § 25 odst. 2 správního řádu se písemnost doručovaná veřejnou vyhláškou považuje za doručenu patnáctým dnem po vyvěšení. V daném případě byla splněna i povinnost oznámení písemnosti způsobem umožňujícím dálkový přístup v období od 30. 5. 2023 do 16. 6. 2023. Předmětné společné povolení bylo tedy účastníkům doručeno patnáctým dnem od vyvěšení, tj. dne 14. 6. 2023.
72. Žalobce pak podal odvolání dne 1. 11. 2023, tj. po marném uplynutí 15denní lhůty pro odvolání. Odvolání je z tohoto důvodu opožděné.
73. Jak soud shora vysvětlil, žalobce se může podanou žalobou domáhat zrušení rozhodnutí žalovaného (§65 odst. 1 s.ř.s.), ovšem jen v tom rozsahu, nakolik zasáhlo do jeho veřejných subjektivních práv. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, *„žalobní legitimace je dána pro všechny případy, kdy se úkon správního orgánu, vztahující se ke konkrétní věci a konkrétním adresátům, dotýká právní sféry žalobce.“*
74. Z uvedeného vyplývá, že městský soud může podanou žalobu přezkoumat pouze v tom rozsahu, nakolik se napadené rozhodnutí projevilo v právní sféře žalobce. Dopad vydaného rozhodnutí spočívá právě a jen v tom, že žalobce byl označen za účastníka společného řízení ze zákona, jako takovému mu bylo řádně doručeno veřejnou vyhláškou, lhůta k podání odvolání byla žalobcem zmeškána a podané odvolání je proto opožděné. Ostatní žalobní argumentace předmětem soudního přezkumu být nemůže. Rovněž nelze samostatně přezkoumat rozhodnutí stavebního úřadu – soud proto nerozhodl o částečném zpětvzetí žaloby a vzal je pouze na vědomí.
75. Dále je nezbytné podrobněji ozřejmit problematiku účastenství ve stavebním řízení, a to ve světle doručování rozhodnutí ze strany stavebních úřadů.
76. Podle § 87 odst. 1 věta čtvrtá v části za středníkem stavebního zákona *v řízení s velkým počtem účastníků se oznámení o zahájení řízení a další úkony v řízení doručují postupem podle § 144 odst. 6 správního řádu, dotčeným orgánům a obci, která je účastníkem řízení podle § 85 odst. 1 písm. b), se doručuje jednotlivě; účastníky řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu jsou vždy účastníci řízení podle § 85 odst. 1 písm. a) a § 85 odst. 2 písm. a).*
77. Podle § 144 odst. 6 správního řádu *v řízení s velkým počtem účastníků řízení lze doručovat písemnosti, včetně písemností uvedených v § 19 odst. 5, veřejnou vyhláškou. To se netýká účastníků řízení uvedených v § 27 odst. 1, kteří jsou správnímu orgánu známi; těmto účastníkům řízení se doručuje jednotlivě.*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

78. Podle § 94k písm. e) stavebního zákona účastníkem společného územního a stavebního řízení je osoba, jejíž vlastnické právo nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být společným povolením přímo dotčeno.
79. Literatura obecně k tomu, kdo je účastníkem územního řízení uvádí: „Klíčovým pojmem pro vymezení okruhu účastníků územního řízení podle tohoto ustanovení je proto pojem "přímé dotčení". Vzhledem k tomu, že zákonodárce i nadále používá pro vymezení okruhu účastníků řízení pojem "přímé dotčení", je nezbytné rozlišit dvě kategorie možného dotčení vlastnického nebo jiného věcného práva k pozemku nebo ke stavbě; a to dotčení "přímé" a "nepřímé".
80. Je třeba se proto nejprve pokusit o vymezení pojmu "přímé dotčení" pozemku nebo stavby. Přímým dotčením lze nepochybně rozumět především dotčení stíněním, hlukem, prachem, pachem, zápachem, kouřem, vibracemi, světlem apod., tj. různé imise (viz § 127 odst. 1 obč. zák.). Imisemi se obecně rozumí výkon vlastnického práva, kterým se neoprávněně zasahuje do cizího vlastnického nebo jiného práva nad míru přiměřenou poměrům (viz shora citované ustanovení obč. zák., podle kterého: „Vlastník věci se musí zdržet všeho, čím by nad míru přiměřenou obtěžoval jiného nebo čím by vážně ohrožoval výkon jeho práv... Nesmí ... nad míru přiměřenou poměrům obtěžovat sousedy hlukem, prachem, popílkem, kouřem, plyny, parami, pachy, ... stíněním a vibracemi ...“).
81. Přímým dotčením sousedních (okolních) nemovitostí bude i jejich dotčení zvýšenou intenzitou dopravy (a jí bezprostředně způsobenou zvýšenou hlučností, prašností, pohybem osob atd.) v místě stavby vzhledem k jejímu účelu (např. velkosklad, který bude zásobován denně příjíždějícími a odjíždějícími kamiony pohybujícími se tak po dobu mnoha hodin denně v bezprostřední blízkosti okolních staveb a pozemků apod.). Naproti tomu není zcela zřejmé (není dosud všeobecná shoda), zda lze za přímé dotčení sousední nemovitosti považovat např. výrazné zhoršení nebo úplné odejmutí stávajícího výhledu ze sousedního pozemku nebo stavby nově umisťovanou stavbou nebo „obtěžování souseda pohledem“ (výhledem). Jde o námitku nepřiměřeného narušování soukromí, kdy na sousedním pozemku je již stavba pro bydlení, která má okna obytných místností orientována směrem k protilehlým stěnám rovněž s okny obytných místností nově umisťované stavby, byť by odstupové vzdálenosti staveb stanovené prováděcí vyhláškou ke stavebnímu zákonu byly dodrženy (k odstupovým vzdálenostem viz § 25 vyhl. OVÚ a analogicky čl. 4 a 8 vyhl. OTPP). Dalším příkladem přímého dotčení je například možnost stržení vody ve studni (snížení dosavadní vydatnosti zdroje vody) umístěné na sousedním pozemku navrhovanou stavbou, pokud by ovšem tato možnost byla skutečně prokázána, např. hydrologickým posudkem apod. V takovém případě bude takto „postižený“ soused také účastníkem územního řízení.
82. Tyto první dva ze tří posledně uvedených příkladů jsou svým charakterem dotčení sousedních nemovitostí nepochybně odlišné od předchozí řady případů shora uvedených, kdy jde nesporně vždy o přímé dotčení.
83. Lze však vyslovit názor, že jak omezení (odejmutí) výhledu, tak i nepřiměřené narušování soukromí pohledem na sousední nemovitost (jak stavbu, resp. do stavby, tak na pozemek) je třeba považovat spíše za přímé dotčení souseda než dotčení pouze nepřímé.
84. Jediným relevantním příkladem nepřímého dotčení souseda umisťovanou stavbou by mohly být výhrady pouze „estetického“ charakteru (sousedovi se nově navrhovaná stavba prostě jen „nebude líbit“, např. pro způsob úpravy, členění, zejména pak barevné řešení fasády přiléhající k jeho hranici, popřípadě jiné své pohledové „vlastnosti“ apod.). Tyto námitky by snad bylo možno považovat jen za nepřímé dotčení a osoba, která by uplatňovala výlučně takové námitky, a

nikoliv ty, které lze všeobecně za přímé dotčení považovat (viz výše), by z tohoto důvodu nebyla účastníkem územního řízení.

85. *Důležitý je předepsaný postup stavebního úřadu v případech, kdy dojde k závěru, že soused buď navrhovanou stavbou není dotčen vůbec, anebo sice dotčen je (může být), ale pouze nepřímě (viz výše). V těchto případech musí stavební úřad v případě, že se soused bude domáhat práva být účastníkem řízení, rozhodnout o tom, že účastníkem řízení není. To znamená, že jej musí vyloučit z okruhu účastníků řízení postupem podle § 28 odst. 1 věta druhá spr. ř., tedy vydat usnesení, že daná osoba není účastníkem konkrétního územního řízení, a toto své rozhodnutí musí řádně odůvodnit.* (MALÝ, Stanislav. § 85 Účastníci územního řízení. In: MALÝ, Stanislav. Stavební zákon: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-8-16]. ASPI_ID KO183_2006CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X).
86. Co se týče výkladu účastenství ve společném řízení, pak literatura uvádí: „Je na správním uvážení stavebního úřadu, jak posoudí přímou dotčenost a co vezme jako přímé dotčení. Toto stavební úřad posuzuje především s ohledem na umístění stavby na pozemku, s ohledem na velikost pozemku a umístění stavby na něm, technické parametry stavby, účel jejího užívání, odstupové vzdálenosti atd. Zpravidla je třeba při posuzování otázky účastenství ve společném vycházet z toho, že společné řízení by mělo být do značné míry otevřené, posuzování účastenství v řízení by mělo být spíše extenzivní, tj. v pochybnostech je třeba s vlastníkem jakékoli nemovitosti, u níž přichází v úvahu konkrétní dotčení, zacházet jako s účastníkem.“ (tamtéž)
87. Žalobce podal proti rozhodnutí stavebního úřadu odvolání, v němž se označil za opomenutého účastníka řízení, jelikož stavební úřad nerozhodl podle § 28 odst. 1 stavebního zákona, že účastníkem není, a žalovaný podané odvolání přezkoumal a v jeho odůvodnění žalobce za účastníka řízení označil a v tomto smyslu také o podaném odvolání rozhodl. Je tedy třeba uzavřít, že žalobce byl ze strany správních orgánů od počátku pokládán za účastníka řízení a o jeho podání bylo také v tomto smyslu rozhodnuto.
88. Mezi účastníky je pak nesporné a městský soud vyšel ze zjištění, že žalobce je spoluvlastníkem pozemků parc. č. XA, XB v k. ú. Smíchov.
89. Závěr žalovaného, že žalobce je účastníkem stavebního řízení, je správný a souladný se zákonnou úpravou a na ni navazující judikaturou. Jak vyplývá ze shora uvedeného, účastenství ve společném řízení musí být pojímáno extenzivně, což stavební úřad i žalovaný řádně učinili.
90. Ze stejných důvodů pak musí být jako správný označen i postup stavebního úřadu, který mezi účastníky společného řízení zahrnul rovněž spoluvlastníky pozemku parc. č. XC v k.ú. Smíchov, který má s pozemkem stavby společnou hranici.
91. Žalovaný nepochybil, pokud o odvolání žalobce rozhodl jako o odvolání účastníka řízení, nikoli jako o odvolání osoby, které postavení účastníka řízení nepřisluší.
92. Jelikož postup stavebního úřadu, který v řízení doručoval veřejnou vyhláškou v souladu se shora citovaným § 144 odst. 6 správního řádu, byl rovněž správný, zbývá posoudit, zda došlo k zásahu do práv žalobce odmítnutím podaného odvolání pro opožděnost, za situace, kdy v oznámení o zahájení řízení a v samotném rozhodnutí nebyly uvedeny pozemky ve spoluvlastnictví žalobce.
93. Podle § 94m odst. 2 stavebního zákona, *oznámení o zahájení společného územního a stavebního řízení a další úkony v řízení se doručují účastníkům řízení a dotčeným orgánům jednotlivě, nejedle o řízení s velkým počtem účastníků. V případě řízení s velkým počtem účastníků stavební úřad*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

doručuje oznámení o zahájení řízení a další úkony v řízení účastníkům řízení podle § 94k písm. a) až d) a dotčeným orgánům jednotlivě; účastníky podle § 27 odst. 1 správního řádu jsou vždy účastníci podle § 94k písm. a), c) a d). U stavebních záměrů zasahujících do území několika obcí se v řízení s velkým počtem účastníků oznámení o zahájení řízení a další úkony v řízení doručují vždy veřejnou vyhláškou podle § 25 odst. 3 správního řádu; jednotlivě se doručuje dotčeným orgánům a účastníkům řízení podle § 94k písm. a) až d). Účastníci řízení podle § 94k písm. e) se v oznámení o zahájení řízení a v dalších úkonech v řízení doručovaných veřejnou vyhláškou identifikují označením pozemků a staveb evidovaných v katastru nemovitostí dotčených vlivem stavebního záměru. (zvýrazněno soudem).

94. Žalobce odkázal na rozsudky Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. března 2014, sp. zn. 30 A 95/2012-50, Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. října 2016, č.j. 22 A 27/2013-92, Krajského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2017, č. j. 45 A 19/2015-69,
95. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. března 2014, sp. zn. 30 A 95/2012-50, v němž soud vyslovil, že: „*k doručení správního rozhodnutí veřejnou vyhláškou účastníkovi (§ 25 správního řádu z roku 2004) nemůže dojít, když na něm jako účastník není uveden (§ 69 odst. 2 uvedeného zákona). V tom případě, jde o opomenutého účastníka správního řízení, které již proběhlo.*“, nedopadá na skutkově totožnou situaci. V řízení bylo přezkoumáváno územní rozhodnutí vydané dne 23. 8. 2011, přičemž žalobce měl postavení účastníka dle § 85 odst. 2 písm. a) stavebního zákona.
96. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. října 2016, č.j. 22 A 27/2013-92, uvádí: „*Oznámení o možnosti převzít písemnost podle § 25 odst. 2 správního řádu musí z hlediska identifikace věci a označení účastníků splňovat stejné náležitosti jako písemnost samotná.*“ Ani uvedená věc není skutkově zcela zaměnitelná. Rovněž se týká územního rozhodnutí, nad to zde došlo ke změně právní úpravy v průběhu řízení, kdy od 1.1.2013 byl změněn § 92 odst. 3 stavebního zákona tak, že v případě doručování územního rozhodnutí veřejnou vyhláškou se v něm účastníci řízení podle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona identifikují označením pozemků a staveb evidovaných v katastru nemovitostí dotčených vlivem záměru. Žalobce byl hlavním účastníkem v úzce souvisejícím řízení. V souladu s tehdy platným předpisem očekával a mohl očekávat, že bude v písemnosti či v oznámení o možnosti převzít písemnost označen jménem a příjmením. Také skutečnost, že v oznámení o zahájení územního řízení a v usnesení o přerušení byl žalobce označen řádně, v souladu s předpisy, mohla, podle názoru soudu, vést žalobce k legitimnímu očekávání, že takto bude identifikován i nadále.
97. Žalobcem uváděný rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2017, č. j. 45 A 19/2015-69, se sice týká rovněž doručování územního rozhodnutí, zde vyslovené závěry jsou však pro posouzení věci podstatné.
98. Krajský soud zde uvedl: „*žalobkyně byla účastnicí řízení ve smyslu § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, s čímž se ztotožňuje i zdejší soud. Zároveň ani jedna ze stran nepochybuje, že by v případě žalobkyně neměla být naplněna dispozice ustanovení § 84 odst. 1 správního řádu, tedy mezi stranami není pochybnost o tom, že žalobkyně byla tzv. opomenutou účastnicí, a proto jí svědčila subjektivní lhůta pro podání odvolání v délce 30 dnů. S tímto právním hodnocením se ztotožňuje i zdejší soud, neboť žalobkyně byla opomenuta v identifikaci dotčených subjektů (prostřednictvím výčtu dotčených pozemků) v rozporu s ustanovením § 87 odst. 3 in fine stavebního zákona, resp. v rozporu s ustanovením § 92 odst. 3 stavebního zákona. Tato ustanovení stavebního zákona představují odchylku od obecné úpravy podle § 69 odst. 2 správního řádu, dle které musí být v písemném vyhotovení rozhodnutí uvedeny údaje o všech účastnících*

správního řízení. Tento poněkud volnější režim upravený stavebním zákonem však předpokládá uvedení všech dotčených pozemků. To bylo jistě i cílem novelizace předmětných ustanovení provedené zákonem č. 350/2012 Sb., neboť před touto novelizací stačilo k doručení územního rozhodnutí pro „vedlejší“ účastníky doručení prostřednictvím veřejné vyhlášky bez dalších podmínek, tedy i bez podmínky vymezení dotčených pozemků. Pokud bychom přijali tezi, že osoby vynechané ve výčtu dotčených pozemků nesplňují definici opomenutých účastníků, postrádala by v zásadě předmětná novelizace smyslu“ (zvýrazněno soudem).

99. Jak vidno, citovaný rozsudek jednoznačně zaujal to stanovisko, že vymezení – řádná identifikace stavebním záměrem všech dotčených pozemků je podmínkou řádného doručení rozhodnutí veřejnou vyhláškou.
100. Žalovaný odkázal na Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2016, č. j. 3 As 12/2016-81 a ze dne 30. 3. 2023, č. j. 4 As 119/2021-24.
101. V rozsudku ze dne 2. 11. 2016, č. j. 3 As 12/2016-81, Nejvyšší správní soud uvedl, že „účastenství stěžovatelky v řízení zakládá sám § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, které uvádí, že „[ú]častníky územního řízení dále jsou osoby, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno“. Tomu odpovídá skutečnost, že správní řád vychází z toho, že účastníkem je ten, kdo má takové postavení dle zákona, i když s ním správní orgán tak nejedná, nikoliv ten, s kým správní orgán případně jako s účastníkem jedná, ač s ním jednat nemá“.
102. V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud poukázal na rozdělení účastníků správního a následně stavebního řízení na hlavní a vedlejší, když uvedl: „že účastenství stěžovatelky v řízení zakládá sám § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, které uvádí, že „[ú]častníky územního řízení dále jsou osoby, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno“. Tomu odpovídá skutečnost, že správní řád vychází z toho, že účastníkem je ten, kdo má takové postavení dle zákona, i když s ním správní orgán tak nejedná, nikoliv ten, s kým správní orgán případně jako s účastníkem jedná, ač s ním jednat nemá.“
103. V souvislosti s klíčovým § 92 odst. 3 stavebního zákona je pak třeba poznamenat, že toto ustanovení ve své podstatě reflektuje § 87 odst. 1 větu druhou téhož zákona (oznámení o zahájení územního řízení), když shodným způsobem upravuje i způsob oznamování územního rozhodnutí účastníkům řízení.
104. V souvislosti s klíčovým § 92 odst. 3 stavebního zákona je pak třeba poznamenat, že toto ustanovení ve své podstatě reflektuje § 87 odst. 1 větu druhou téhož zákona (oznámení o zahájení územního řízení), když shodným způsobem upravuje i způsob oznamování územního rozhodnutí účastníkům řízení.“
105. V rozsudku ze dne 30. 3. 2023, č. j. 4 As 119/2021–24, Nejvyšší správní soud uvádí: „smyslem doručování veřejnou vyhláškou není zamezit vedlejším účastníkům řízení v účinné procesní obraně – tato možnost zůstává zachována bez odchylek. Pouze se tak přenáší odpovědnost za seznámení se s rozhodnutím na vedlejšího účastníka řízení, který musí nejlépe vědět, jak se rozhodnutí týká jeho zájmů a zda je hodlá chránit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 12. 2022, č. j. 5 As 346/2021–55). Nejvyšší správní soud také v rozsudku ze dne 25. 9. 2014, č. j. 2 As 117/2014–34, k doručování rozhodnutí (a jiných písemností) v územním řízení veřejnou vyhláškou vyslovil, že „jde o řešení určitých obtíží s přesným vymezením účastníků územního řízení, neboť podle judikatury Ústavního soudu následované správními soudy bylo účastenství

územního řízení značně extendováno, přičemž v konkrétních případech nastává otázka „až kam – do jaké šíře či vzdálenosti – mohou tzv. sousední pozemky, pokud nebude platit podmínka společné hranice, sahat“ (srov. nález ze dne 22. 3. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 19/99). Řešením tohoto problému je právě doručování veřejnou vyhláškou v územním řízení ve spojení s povinností zveřejnit informaci o záměru v území na místě samém (srov. § 87 odst. 2 stavebního zákona). Důvodem volby tohoto způsobu doručování v územním řízení je tak nepochybně to, že se v tomto řízení může vyskytovat rozsáhlá množina dotčených osob, přičemž jejich jednotlivé vyrozumívání by bylo velmi nákladné a procesně neefektivní. Veřejnou vyhláškou je oznámeno i zahájení řízení s lhůtou pro uplatnění námitek a připomínek. Tyto instituty vedou na jedné straně k umožnění účasti v řízení širokému okruhu osob, jejichž práv se projednáváný záměr dotýká (aniž by takové dotčení muselo být stavebnímu úřadu na počátku řízení zřejmé), na druhé straně i faktickou realizovatelnost územního řízení a záměrů vlastníků s pozemky v jejich vlastnictví. Právě z tohoto důvodu ukládá stavební zákon účastníkům řízení, kteří chtějí proti povolovanému záměru brojit, aby ve lhůtě pro uplatnění námitek uvedli skutečnosti, které zakládají jejich postavení účastníků v řízení a důvody námitek. Nejedná se tak o degradaci účastníků řízení, ale o účelné opatření, které respektuje zásady správního řízení vymezené ve správním řádu.“

106. Je zřejmé, že doručování pomocí veřejné vyhlášky je pro účastníky řízení méně komfortní než doručování písemností jednotlivě každému účastníkovi. U staveb, jež jsou způsobilé ovlivnit poměry v širším okolí, a tedy dotknout se pozemků řady osob (resp. obecně subjektů), je však využití doručení veřejnou vyhláškou zcela přiměřené situaci. Ani v souzené věci nic nenasvědčuje tomu, že by mělo být výjimečně postupováno jinak. Účastníkům v takovém případě nezbyvá než být bdělí a sledovat, co se v okolí jejich pozemků či staveb děje a připravuje, mimo jiné i sledováním úředních desek. Jiné řešení se nenabízí, mají-li být stavby povolovány v reálném čase (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2021, č. j. 2 As 104/2019–69). V souladu se zásadou, že práva náleží bdělým, bylo tedy v zájmu žalobce sledovat dění v jeho okolí a včas bránit svá práva v řízení před správním orgánem prvního stupně (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2017, č. j. 8 As 136/2016–50). Nejvyšší správní soud ovšem pro úplnost upozorňuje na to, že právě pro zajištění informování veřejnosti o projednávaném záměru zákonodárce v § 87 odst. 2 stavebního zákona určil povinnost zveřejnit na místě informaci o žádosti.“
107. K námitce stěžovatele pak Nejvyšší správní soud uvedl: „správní orgán prvního stupně vymezil okruh účastníků řízení podle § 85 odst. 2 stavebního zákona nejprve prostřednictvím oznámení o zahájení řízení o umístění stavby, které doručil v souladu s § 87 odst. 1 téhož zákona a § 25 odst. 2 správního řádu veřejnou vyhláškou vyvěšenou na své úřední desce; v oznámení rovněž uvedl datum konání veřejného ústního jednání a poučení, že námitky mohou účastníci řízení uplatnit pouze do jeho ukončení. Pokud měl tedy žalobce v územním řízení za to, že by se předmětný stavební záměr mohl dotknout jeho práv, pak měl možnost již ve lhůtě pro uplatnění námitek uvést skutečnosti a důvody, které zakládají jeho postavení účastníka řízení.“
108. V rozhodnutí o umístění stavby sice správní orgán bez jakéhokoliv odůvodnění vyslovil, že za účastníky řízení podle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona považoval konkrétně vyjmenované vlastníky sousedních pozemků (ve vztahu k umísťované stavbě) a staveb na nich, a mezi těmito žalobce, respektive jeho pozemky, neuvedl. Jak již ale výše kasační soud zdůraznil, na skutečnosti, že žalobci postavení účastníka řízení příslušelo ex lege nemůže ničeho změnit skutečnost, že jej správní orgán prvního stupně v rozhodnutí o umístění stavby výslovně neuvedl ve výčtu účastníků řízení podle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona. Rovněž je z výše předestřených judikатурních závěrů poukazujících na možnou šíři dotčených subjektů (potenciálních účastníků

řízení) zřejmé, že rozhodnutí o umístění stavby doručované veřejnou vyhláškou zásadně ani nemůže uvádět všechny účastníky podle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, kterým je adresováno, jmenovitě.“

109. Předně je třeba přisvědčit žalobci, že oba posledně citované rozsudky (o které opírá svou argumentaci žalovaný) vycházejí z právního stavu dle úpravy stavebního zákona účinné do 31. 12. 2012, která, jak bylo podrobně uvedeno výše, nezahrnovala speciální povinnost identifikovat všechny účastníky řízení označením jejich pozemků. Ustanovení § 94m bylo vloženo novelou zákonem č. 225/2017. V posuzované věci je třeba aplikovat novější znění stavebního zákona, tedy zákon ve znění účinném do 31. 12. 2023.
110. Ačkoli strany sporu předkládají judikaturu správních soudů k obhájení svých odlišných právních stanovisek, městský soud v citovaných rozhodnutích rozpor nespatřuje. Účast ve (nejobecněji řečeno) stavebním řízení není totiž založena uvážením správního orgánu, nýbrž ex lege. To právě vyplývá z citovaných rozsudků Nejvyššího správního soudu. Určení procesního postavení odvolatele v konkrétním správním řízení, tj. zda mu svědčí právo odvolání podat, a určení okamžiku doručení rozhodnutí, proti kterému odvolání směřuje, resp. určení právních důsledků v případě nedoručení rozhodnutí tomu, komu svědčilo postavení účastníka řízení a mělo mu být doručováno, je podmínkou pro posouzení přípustnosti a včasnosti podaného odvolání (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu 26. 1. 2012, č. j. 7 As 122/2011-194).
111. Žalovaný zahrnul žalobce do skupiny osob, jejichž vlastnické právo nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být společným povolením přímo dotčeno, tedy do skupiny vedlejších účastníků ve smyslu 94k písm. e) stavebního zákona, kteří musí být podle § 94m odst. 2 stavebního zákona identifikováni označením pozemků a staveb evidovaných v katastru nemovitostí dotčených vlivem stavebního záměru. V případě žalobce však k jeho identifikaci jako účastníka řízení nedošlo, neboť pozemky parc.č. XA a XB ve spoluvlastnictví žalobce v doručovaném rozhodnutí uvedeny nejsou.
112. Podle § 84 odst. 1 správního řádu, *osoba, která byla účastníkem, ale rozhodnutí jí nebylo správním orgánem oznámeno, může podat odvolání do 30 dnů ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozvěděla, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno posledním z účastníků, kterým ho správní orgán byl oznámil; zmeškání úkonu nelze prominout. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro účastníky uvedené v § 27 odst. 1.*
113. K tomu již citovaná literatura vysvětluje: *„subjektivní lhůta 30 dnů ode dne, kdy se účastník dozvěděl o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování. Pro začátek běhu této lhůty není potřebné, aby se účastník seznámil s celým obsahem rozhodnutí, postačí vědomost o existenci rozhodnutí a o tom, jak v něm bylo rozhodnuto, tedy např. že stavební úřad rozhodl o umístění stavby domu na sousedním pozemku, aniž by o tom byl účastník - souseď podrobněji informován. Vzhledem k subjektivní povaze této lhůty a neurčitosti užitých pojmů („dozvěděl se o řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování“) umožňující různý výklad, zda tyto okolnosti určující pro běh odvolací lhůty nastaly, bude namíste často užít § 40 odst. 2 ve prospěch odvolatele o tom, že v pochybnostech se lhůta považuje za zachovanou, dokud se neprokáže opak. Lhůta 30 dnů podle komentovaného odstavce je náhradní odvolací lhůtou oproti obecné odvolací lhůtě podle § 83 odst. 1, případně odvolací lhůtě stanovené zvláštním zákonem“.*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

114. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2019, čj. 6 As 24/2019-22, *Pokud správní orgán neoznámí své rozhodnutí tzv. vedlejšímu (nepřímému) účastníkovi řízení ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu, náleží takové osobě poté, co se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozví, třicetidenní subjektivní odvolací lhůta omezená navíc jednorocní objektivní lhůtou (§ 84 odst. 1 správního řádu). Devadesátidenní subjektivní lhůta pro podání odvolání neomezená žádnou objektivní lhůtou (§ 84 odst. 2 ve spojení s § 83 odst. 2 správního řádu) se vztahuje jen na tzv. hlavní (přímé, neopomenutelné) účastníky řízení ve smyslu § 27 odst. 1 správního řádu.*
115. Žalovaný zatížil napadené rozhodnutí nezákonností spočívající v tom, že předčasně zamítl odvolání žalobce, jehož označil za účastníka společného územního a stavebního řízení ve smyslu § 94k písm. e) stavebního zákona za situace, kdy v rozporu s § 94m odst. 2 stavebního zákona žalobce v rozhodnutí stavebního úřadu nebyl identifikován označením pozemků a staveb evidovaných v katastru nemovitostí dotčených vlivem stavebního záměru, ač to zákon výslovně ukládá. Žalobci nebylo rozhodnutí stavebního úřadu řádně doručeno a lhůta k podání odvolání mu po uplynutí 15denní lhůty marně neuplynula, jak žalovaný nesprávně uvedl.
116. V důsledku vadného posouzení věci se pak žalovaný vůbec nezabýval tím, zda žalobce podal odvolání v subjektivní lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se o rozhodnutí dozvěděl, jak stanoví citovaný § 84 odst. 1 správního řádu. Z tohoto důvodu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.
117. Žalobní námitka pod písm. A) je důvodná; žalobní námitky B) a C) nemohou být přezkoumány, neboť napadené rozhodnutí se věcně nezabývá odvolací argumentací žalobce a týká se pouze posouzení včasnosti podaného odvolání.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

118. Městský soud v Praze dospěl k závěru, že žalobní námitka pod označením A je důvodná, a proto v souladu s § 78 odst. 1 s.ř.s. napadené rozhodnutí pro nezákonnost a částečnou nepřezkoumatelnost zrušil.
119. V dalším řízení žalovaný, vázán v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. právním názorem vysloveným městským soudem v tomto rozsudku, ve věci znovu rozhodne. Bude na žalovaném, aby se zabýval tvrzením žalobce, že se o rozhodnutí dozvěděl 24.10.2023, provedl případné dokazování ke zjištění této právně významné skutečnosti a posoudil, zda žalobce podal odvolání včas, v subjektivní lhůtě stanovené § 84 odst. 1 správního řádu. Na základě svých zjištění o odvolání žalobce znovu rozhodne.
120. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s.ř.s. a ve věci úspěšnému žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení, které představují zaplacený soudní poplatek 3 000 Kč, odměnu za právní zastoupení podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), (dále jen „vyhláška“). Podle § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky z tarifní hodnoty 50 000 Kč činí výše odměny 3 100 Kč. Žalobci byla přiznána náhrada za tři úkony právní služby, a to převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky], písemné podání ve věci [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky] a účast při ústním

jednání [§ 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky] dále 3 x náhrada paušálních výdajů podle § 13 odst. 4 vyhlášky 300 Kč a 21 % DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. září 2024

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.